

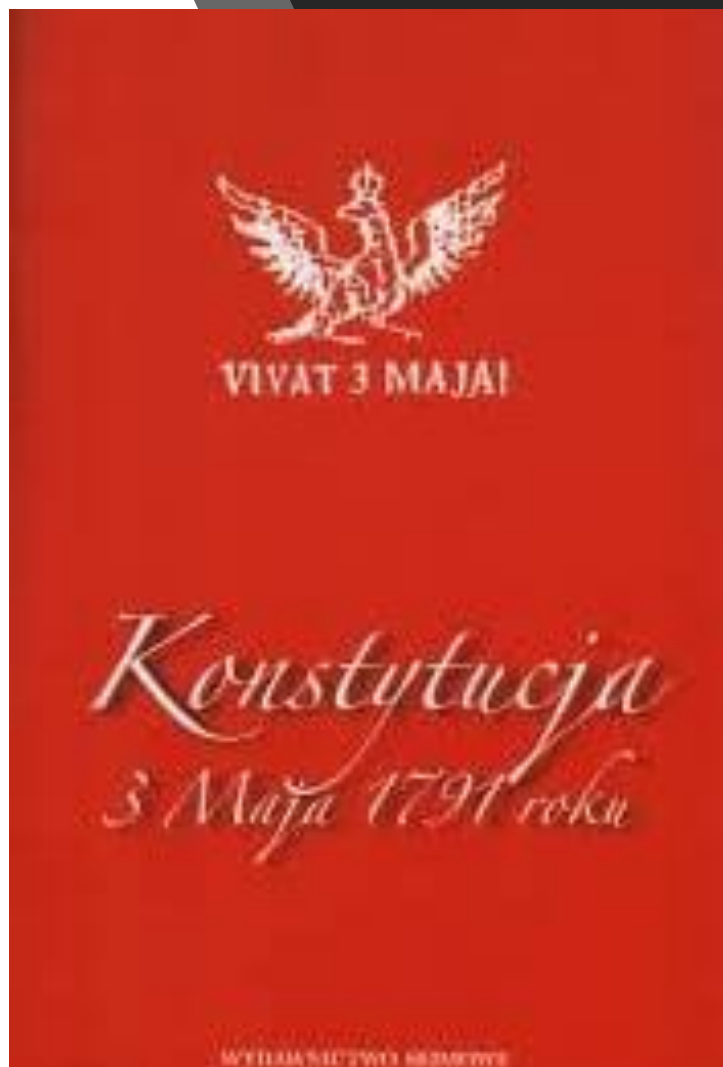

KONSTYTUCJA
3 MAJA 1791 ROKU

WYDAWNICTWO 17, Białystok

KONSTYTUCJA 3
MAJA 1791r.

KONSTYTUCJA RP

Konstytucja RP jest to najważniejszy akt prawny, określany także jako ustawa zasadnicza, ma najwyższą moc prawną w Polsce. Konstytucja została uchwalona 2 kwietnia 1997 roku przez Zgromadzenie Narodowe, a zatwierdzona w ogólnonarodowym referendum 25 maja 1997 roku. Konstytucja RP weszła w życie 17 października 1997. Złożona jest z preambuły i 13 rozdziałów obejmujących 243 artykuły.

KRÓL Stanisław August Poniatowski (1732-1798), inicjator prac nad projektem reform rządowych w okresie XII 1790-2 V 1791

Hugo Kołłątaj (1750-1812) - kontrowersyjny twórca Konstytucji 3 maja

Stanisław Małachowski (1736-1809), Marszałek Sejmu Wielkiego

Ignacy Potocki. Człowiek kompromisu

Ignacy Potocki (1750-1809) - jeden z twórców Konstytucji 3 Maja 1791

Andrzej Hieronim Zamoyski (1716-1792), kanclerz wielki koronny

Adam Tadeusz Stanisław Naruszewicz (1733-1796)

Stanisław Adam Krasinski (1714-1800), biskup kamieniecki, polityk, senator Sejmu Wielkiego

Stanisław Warzyńiec Staszic (1755-1826), pisarz, polityk

Scipione Piattoli (1749-1809) włoski prawnik związany z polskim dworem królewskim, zwolennik reform w Polsce

Twórcy Konstytucji 3 Maja - uczestnicy tajnych spotkań, na których opracowywano projekt Konstytucji 3 Maja w okresie grudzień 1790 - maj 1791

Julian Ursyn Niemcewicz (1758-1841) poseł na sejm, publicysta, pisarz i uczyony. Jeden z wybitnych przedstawicieli polskiego oświecenia

Stanisław Kostka Potocki (1755-1821), polityk, generał, kolekcjoner

Tadeusz Wiktoryn Matuszewicz (1765-1819), polski mówca, publicysta, tłumacz, poeta, polityk

TŁO HISTORYCZNE

Projekt Konstytucji 3 maja powstał dzięki współpracy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego ze stronnictwem patriotycznym, skupiającym dużą grupę posłów na sejm. Monarcha pracował nad tą ustawą ze swoimi stronnikami od końca 1790 roku. Celem ustawy rządowej miało być ratowanie Rzeczypospolitej, której terytorium zostało zabrane w wyniku I rozbioru przeprowadzonego przez Prusy, Austrię i Rosję w 1772 roku. Głównymi autorami Konstytucji 3 maja byli: wspomniany król Stanisław August Poniatowski, Ignacy Potocki oraz Hugo Kołłątaj. Co ciekawe, ustawę z 3 maja poprzedziły dwie ustawy z tego roku, które stanowiły integralną część Konstytucji. Były to odpowiednio ustawy z 24 marca, o reorganizacji sejmików oraz z 18 kwietnia, o sprawach mieszczan i ustroju miast.

WARTOŚCI I OBYCZAJOWOŚĆ

- Mimo rozbiorów pamięć o drugiej w dziejach świata spisanej Konstytucji narodowej przez kolejne pokolenia pomagała podtrzymywać polskie dążenia do niepodległości i stworzenia sprawiedliwego społeczeństwa. W Polsce uznaje się ją za najważniejsze w polskiej historii i kulturze. Od czasu odzyskania niepodległości w 1918 roku, Święto Konstytucji 3 maja było obchodzone jako najważniejsze święto państwowe.
- Przed uchwaleniem Konstytucji Trzeciego Maja, termin *konstytucja* służył na określenie wszelkich ustaw uchwalanych na Sejmie. Dopiero po 3 maja 1791 pojęcie *konstytucja* nabrało swojego nowoczesnego znaczenia, określając podstawowy akt prawny, ustawę zasadniczą.
- Sama koncepcja kodyfikacji narodowej konstytucji stanowiła rewolucję w dziejach systemów politycznych.

Konstytucja 3 maja 1791

Uchwalona 3 Maja, Konstytucja przez Sejm Czteroletni, czyniła z Rzeczypospolitą Polską monarchię konstytucyjną. Wprowadziła trójpodział władzy na :

- ustawodawczą,
- wykonawczą,
- sądowniczą.

Ustawa Zasadnicza pozbawiała wielu przywilejów, najbogatsze warstwy społeczne. Ustawa Zasadnicza zrównała stany. Szlachtę i mieszczan a chłopci otrzymali ochronę państwa.

UPADEK I LEGENDA

Konstytucja 3 Maja kształtowała ustrój Rzeczypospolitej zaledwie przez kilkanaście miesięcy. Po jej upadku stała się niedoścignionym wzorem i symbolem marzeń o niezawisłości państwa i wolności jego obywateli.

Uchwalona 3 maja 1791 r. Ustawa Rządowa była ukoronowaniem panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Jej korzenie są jednak znacznie głębsze. Już od początku XVIII w. w Polsce powstawały rozmaite idee głębokich reform politycznych. Oświeceniowi pisarze polityczni, tacy jak Stanisław Dunin-Karwicki, Jan Stanisław Jabłonowski, Stanisław Leszczyński i Stanisław Konarski, krytykowali w swoich dziełach ustrój oparty na zasadzie liberum veto i słabości władzy wykonawczej oraz proponowali nowe sposoby sprawowania rządów w Rzeczypospolitej.

Konstytucji

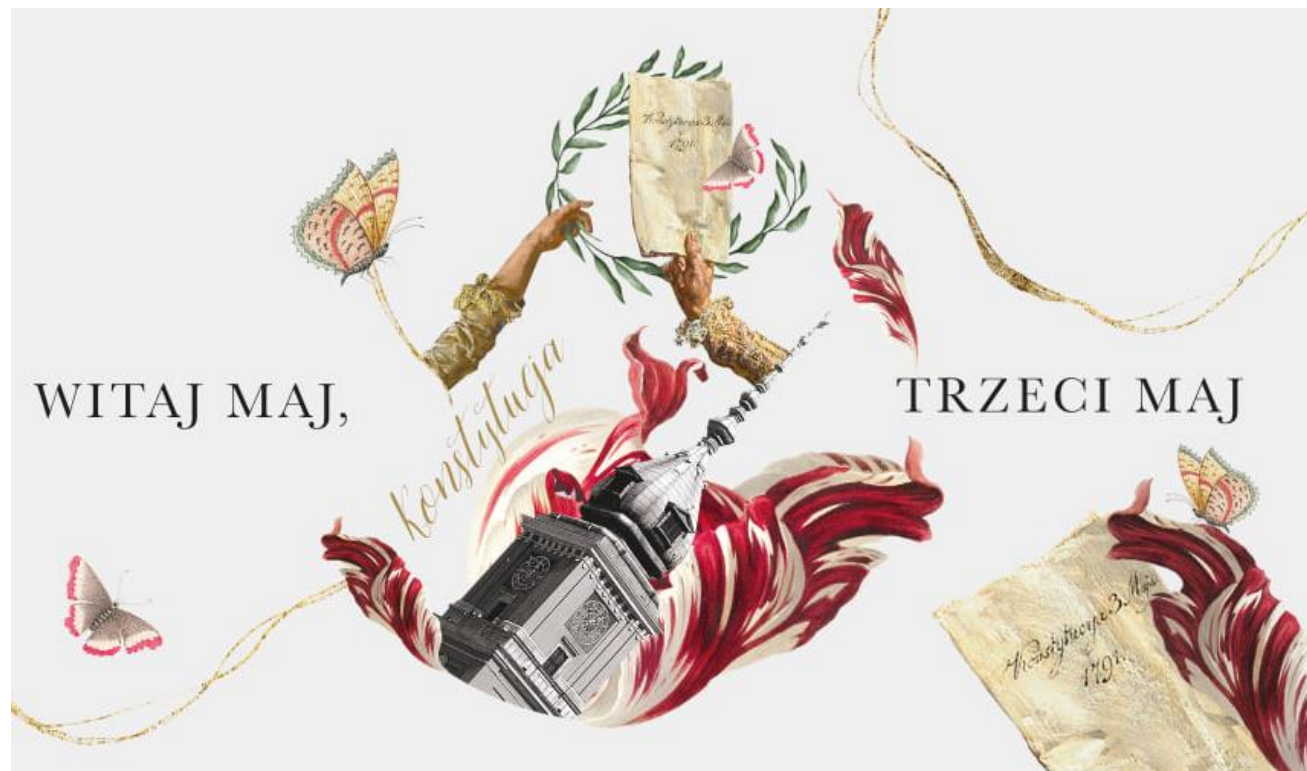
3 Maja

ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA

- Po odzyskaniu niepodległości w 1918r., rocznica Konstytucji 3 maja została uznana za święto narodowe uchwałą Sejmu Ustawodawczego z 29 kwietnia 1919. Po II wojnie światowej obchodzono je do 1946, kiedy w wielu miastach doszło do krwawych demonstracji studenckich. Od tego czasu władze zabroniły publicznego świętowania, a próby manifestowania były często tłumione przez milicję. Święto to zostało oficjalnie zniesione ustawą z 18 stycznia 1951 o dniach wolnych od pracy. Dopiero w roku 1981 ponownie świętowano to historyczne wydarzenie

TRADYCJA A WSPÓŁCZESNOŚĆ

Konstytucja wpłynęła znacząco na dzieje Polski i świata.

Chociaż nie ustrzegła kraju przed klęską i porażką to wskazała inny model władzy który stał się wzorcem do naśladowania .